

Karikatúra - az 1884. évi ötvösmű kiállításról (Pulszky Ferenc és Ipolyi Arnold portréjával)

Adattár - Rajz- és tervgyűjtemény

Leltári szám:	KRTF 823
Alkotó:	Than, László (1830 - 1906)
Készítés ideje:	1884
Készítés helye:	Budapest
Anyag:	papír
Technika:	ceruzarajz; színezett
Méret:	magasság: 15,3 cm szélesség: 15,2 cm

Az Iparművészeti Múzeum által rendezett 1884. évi történelmi ötvösmű-kiállítás-a kiállított tárgyak és a kölcsönző partnerek számát tekintve-a magyarországi muzeológia történetének egyik legnagyobb szabású vállalkozása volt. Radisics Jenő így számolt be a tárlatról az Iparművészeti Múzeum állandó kiállításának 1885-ben megjelent Képes kalauzában: A második szakkiallítást a múzeum 1884-ben rendezte. Tárgyait a régi magyar vagy magyar vonatkozású ötvösmunkák képezték. Létrejött Ráth György érdeme, ki tapintatos módon tudta a mérvadó körök érdeklődését fölébreszteni, s befolyásukat az ügynek megnyerni. A siker biztosítása végett az Iparművészeti Múzeum a Nemzeti Múzeummal szövetkezett; a kiállítás vezetésére pedig kiválóbb szakférfiak és műpártolókból központi országos bizottság alakított, amely viszont vidéki bizottságok közreműködését vette igénybe. A központi bizottság határozatainak végrehajtására alakított kiállítási irodát Pulszky Károly titkári minőségben vezette. A kiállítás 1884. február hó 7-én nyitott meg Trefort Ágoston miniszter úr által s szakadatlanul tartott június 3-ig. A kiállítás fénye minden várakozást felülmúlt, s abban 380 kiállító 7728 darabban vett részt; ezek között a Magyar Nemzeti Múzeum egész kincstárával. Látogatóinak száma megközelítette a 100, 000-et. E mellett még Pulszky Károly egy francia-magyar publicatio iránt, A Lévy hírneves párisi kiadóval kötött szerződést. A tervezett díszmunka 150 kiválóbb kiállítási tárgy másolatát rézkarc, heliogravure vagy színes könyvomban fogja tartalmazni. A díszalbum 1885-ben jelent meg Párizsban Chefs-d'oeuvre d'orfèvrerie ayant figuré a l'Exposition de Budapest címmel, melynek magyar változatát Az ötvösség remekei a Magyar Történelmi Ötvösműkiállításon címmel adták ki. Emellett egy részletes katalógus is megjelent a kiállított tárgyakról A magyar történelmi ötvösmű-kiállítás lajstroma címmel. A Trefort Ágoston oktatásügyi miniszter által az országgyűlés elé terjesztett éves jelentés arról is beszámol, hogy „A kiállított tárgyakról mintegy 400 fényképi felvétel készült; az Iparművészeti Múzeum külön céljaira pedig Uhl Sándor őrnagy vezetésű ötvösműveket részletesen lerajzolt; végül egy külön kisművel, a század megközelítő érdekes sorozat után Herpka Károly, az Iparművészeti Szakiskola tanára galvanoplastikai mintákat készített. „ (A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszternek a közoktatás állapotáról szóló és az országgyűlés elé terjesztett jelentése. Bp. 1884, p. 298.) A Nemzeti Múzeum ún. képtári helyiségeinek 5 termében megrendezett kiállítás előkészítésében Pulszky Károly mellett Pulszky Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója, Ipolyi Arnold beszercebányai püspök, valamint Ráth György, az Iparművészeti Múzeum igazgatója is tevékenyen részt vett, amint azt Szendrei Jánosnak a tárlatról tudósító cikke is hangsúlyozza a Vasárnapi Ujság 1884. február 24-i számában: A kiállítás titkára Pulszky Károly; az ő szakértelme és fáradhatatlan buzgalma, valamint vele együtt rendező barátainak tevékenysége, s Pulszky Ferencz, Ipolyi Arnold és Ráth György támogatása voltak képesek létrehozni az országos történelmi ötvösmű-kiállítást.

Irodalom

- Szerk.: Mikó Árpád, Sinkó Katalin: 'Történelmi' kiállítások a 19. században. *Történelem - kép. Múlt és művészet kapcsolata Magyarországon*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2000. - 514-520. (Kiss Erika)
- Pulszky Károly, Radisics Jenő: *Az ötvösség remekei a Magyar Történelmi Ötvösműkiállításon*. Franklin Társulat, Budapest, 1885.
- Szerk.: Pulszky Károly, Radisics Jenő: *A magyar történelmi ötvösmű-kiállítás lajstroma*. Franklin Társulat, Budapest, 1884.

